

ТМ	Г. XXXII	Бр. 3	Стр. 635 - 654	Ниш	јул - септембар	2008.
----	----------	-------	----------------	-----	-----------------	-------

Примљено: 14.03.2008.

Милан Брдар
Филозофски факултет
Нови Сад

БЕС ХЕГЕЛОВОГ ПИЉАРА ИЛИ УДАРАЦ МАРИЈИНЕ ВАРЈАЧЕ У ПАНТАЛОНАМА

Пошто сте у вашем часопису (XXVI, 2007, бр. 4, стр. 154-57) објавили текст Аљоше Мимице "Мали пасаж у једној пашквили", у којем сам апострофиран на увредљив начин, очекујем да објавите мој одговор следеће садржине:

На почетку своје "научне" минијатуре, Мимица један пасус из мог текста у коме помињем *Социолошки речник*, унапређује у "прву (стручну!?) реакцију" на њихово колективно дело. То унапређење ми није потребно. Мимица намерно прећуткује мало првије(!), озбиљније и стручније реакције него што је моја. Пођимо редом, по тачкама његовог "Пасажа":

(1) Не види се смисао Мимичине приче о томе како је он "прооптужени", о некаквим "крравим траговима" који му се привиђају, итд. пошто се "осетио увређеним" зато што није поменут. Ево, биће сада. Само да се опет не "осети увређеним" и да не каже како ништа у овоме што следи "није тачно". Видећемо зашто је, са својом колегином, починио "недело", односно да нису ни били способни а ни компетентни да почине "дело".

(2) Што се *Социолошког лексикона* тиче, колико знам ствар му дође на исто, ако реч "лексикон" још увек значи "речник", што је било на снази барем до Мимичиног јављања.

(3) Да с дотичним уредником нешто није у реду види се већ по томе што ми приписује "конфабулирање о некаквој *Социолошкој енциклопедији*", коју у свом тексту, као што се може проверити, нигде

нисам поменуо, нити ме је то интересовало! То што је помиње он, интересује ме још мање.

(4) Да своју злобу приписује другима види се по речима ишчуђавања што се буним због укључивања мог имена у првобитни пројект о којем нису нашли за сходно да ме обавесте, као и многе друге уосталом. Реч је о пристojности, за коју они не знају. Како онда "због резигнације" нисам могао да будем "у видокругу тадашњих уредника" када им је моје име, као и многих других, добро дошло за рекламирање пројекта преко туђих леђа. О резигнацији ће још бити речи, али сада не толико о мојој колико о Мимичиној.

(5) Што се тиче поделе одредница у "бифеу Филозофског факултета", истина је. Узалуд се Мимица супротставља, јер сам то чуо од колеге који је по одреднице био дошао на речено место и сам се ишчуђавао (име не морам да кажем, он зна који је). А било је то још 1999. године, далеко пре Мимичиног "уредног позива свим колегама који хоће..."

Уосталом, Мимица у залету није схватио поенту, него је завршио као мува на лепку. Ма зар је важно, на крају крајева, где су одреднице делили, ако су их *ваљано поделили*? Да је ово друго у реду, прво би још било и симпатично. Али, Мимица и његови истомишљеници су позери, па мора да изгледа како су све радили само по кабинетима. Питање, како су одреднице расподељене *и коме су додељиване* – не тиче се времена и места, него начина и елементарних правила предвиђених на време да би посао био добро обављен. А видећемо шта би значила *ваљана подела* послова.

За мој текст каже да је "приземан", "пашквила" на коју не треба одговарати јер врви од неистина, а уза све то да је неписмен. Није јасно шта има он да се уопште осврће на мој текст, када се на њега ни не односи, тим пре што није надлежан да се изјашњава о 90% тамошњих чињеничних ставова. Видећемо да ли он то Марији Богдановић отплаћује нешто на ђуприји, што својевремено није платио на мосту? Уз то, признајем да сам неписмен и да ћу то остати, нарочито у језику којим се Мимица изражава а из којег "раби" појмовље као што је "пашквила" и "придонио". Видећемо укратко и то колико је он писмен као приређивач *Речника*.

(6) Што се тиче приче о новцу, мене је интересовало само то што су на безвредан подухват (ненаучан у сваком случају) отишле велике паре. Није ме интересовало да ли је ко био плаћен или не, дакле ни хонорари сарадника ни уредника, јер за разлику од њих немам обичај да вирим у туђ тањир. Али, кад већ сам ђавола вуче за реп, хајде да се мало задржимо на томе.

Мимица ничим изазван прича како су сарадници "радили бесплатно". Као да су били на радној акцији 1967, а не на научном послу 2007. Кад већ говори о финансијерима: "Републичко и некадаш-

ње Савезно министарство за науку, као и београдска предузећа ЦИП (Саобраћајни институт) и 'Информатика', стварајући утисак да се на речнику радило годину-две, неће бити сувишно да додамо и оне које је изоставио: Министарство културе, Беобанка, Дуванска индустрија. Уз то, док с поносом истиче како су сарадници радили бесплатно, прећуткује да су уредницима периодично исплаћивани ауторски хонорари (скромни, наравно, јер нигде ни нема високих) – у току барем десет година.

Иако ме је посаветовао да проверим колики хонорар су добили од Завода, поставићу једно много важније питање: зашто су уопште "добили" периодичне хонораре, док су им сарадници ринтали бесплатно? Како се то може морално оправдати? Нека на ова питања одговарају научној јавности и нарочито својим сарадницима, а не мени. А сарадници нека размисле: имају ли осећај да им због "бесплатног рада" расту магареће уши.

Хегелов пиљар или Маријина варјача

И универзитетлија Аљоша Мимица својом високом позом се придружује хорској песми ниског нивоа, како би, ничим изазван, дао свој скроман допринос тобожњој "полемици" или "расправи". При том је изненађујуће што напрасно конкурише за титулу Хегеловог пиљара. Да Хегел има пиљарице, видели смо, а може се поткрепити и одговарајућим одломком из његових списа. Да сада имамо и пиљара, аутентичан је допринос Аљоше Мимице. Разлог је у томе што, гледано Хегеловим мерилима, "мисли апстрактно", што значи расуто, на ивици разумљивости, с поентом да се не види поента, него само бука и бес и да се не држи основне теме; "тешка разумљивост", "срдитост" и "злоба", коју приписује мени, одликују његово кратко излагање. Додамо ли томе да није био ни прозван ни позван да се изјашњава шта је у мом тексту тачно а шта не, Мимица реагује као Хегелова пиљарица, само у мушком роду: левичарском индигнацијом уз обилне денунцијације, у стилу доброг ученика младог Карла Маркса. А мој грех је у томе што сам рекао да је посао урађен лоше. Па кад је узбеснео као Хегелова пиљарица на коментар каква су јој јаја – шта је урадио? Написао је свашта: те како је учествовала "цела социолошка заједница", те како је "већина сарадника радила бесплатно", те како је Брдар познат лажов. А главно, главно? Ништа, остало је исто као што је било.

И зато је Мимица успешно положио испит за Хегеловог пиљара. Као што Хегелова пиљарица виче: "Ко си, бре, па ти, да ми било шта кажеш! Ти, чија се мајка курвала с француским официрима!" – тако и Мимица галами: ко си ти да би помињао моју колегиницу, да о њој било шта говориш, а поготово да помињеш заједничко нам дело *Социолошки речник*, у чијем уређивању сам ја, како вели, имао

важнију улогу од ње! Гест му је психолошки разумљив: полуанонимуси, безначајни људи и промашени аутори, нарочито с Универзитета, непознати у јавности због скромног им дела, обично се буне кад их нико не помене. Воле људи да "фигуришу", а заслуге за то да подразумевају.

Док сам читао његов "пасаж" изненађујуће испуњен увредама, злостом ситне душе и срдитошћу (што је, иначе, "пројекцијом" приписао мени), у глави сам одмотавао следећи филм: у пролеће 1988. у једној прилици Мимица ми је, пола у шали а пола у жалби, причао о забрињавајућој појави на Одсеку за социологију Филозофског факултета у Београду: забринутост му је изазивала појава освајања власти на Одсеку "од стране варјача и куварица", што је неколико пута нагласио: "Еј, човече, код нас су варјаче преузеле власт!" Под варјачама је мислио на одређен број колегиница с свог Одсека за социологију, не морам све да их именујем, али ће бити довољно ако кажем да је врли Мимица међу првима тада поменуо Марију Богдановић (као лидерку међу варјачама)! Тада сам га само питао зашто се мушкиње не супротстави женскињу (данас бих рекао зашто се субјекти нису супротставили субјекткињама), на шта је он узвратио да је узалудно, јер "нема се с ким", то јест, да мушкиње "није у стању да се организује против варјача", јер свако гледа само себе. То асоцира да је тада био спреман на отпор. А данас...

После тога узбуркала се историја. "Револуција варјача" у српском парламенту догодила се касније, 1991 или 1992, у јеку распада земље, што је као епохални удес оставило трага на свима нама. Нико више није исти, па ни Аљоша Мимица. Он је видљиво "пук'о", како то кажу клинци, а његов кратак допис сведочи, да се врли колега од критичара варјача, током времена преобразио у критичку варјачу – Марије Богдановић! Његов кратки текст је у ствари ударац варјачом, намењен мени; варјачом која самостално поступа (као да је јапанска, с електронским самовођењем) и дејствује наоколо у име драге му колегинице, чак и без консултације с истом, што ће рећи "самоиницијативно". У духу негдашње, социјалистичке иницијативе пионирски инфантилног оцвалог лика.

То је садржај споља упадљивог центлменског чина. У ту сврху служе увреде и ниподаштавања. Етикета да је Милан Брдар лажов ваљда треба да одбије читаоца од његове примедбе у вези *Речника*? Да бар у томе има логичког реда, куку мајко! Ако Брдар пише о Поперу, зашто би био поперовац – неки то не могу да схвате, па не могу? Уз то, ако је Брдар лажов, "што је познато", па није потребно аргументовати (нарочито неким ликовима с београдског Одсека), зашто је лажов и Карл Попер, побогу? Па и једно и друго је тако зато што Брдар о Поперу пише, и то "по трећи пут" (није лоше што ме Мимица "прати у стопу", могао би штогод и да прочита и научи, али

где нађе оно "по трећи пут"). Свашта се Мимици привиђа, поред белих мишева и конаца.

Одређени другови и другарице с Одсека за социологију, као и још неки њихови другари, док почну да размишљају о томе како дискредитовати Милана Брдара изгубе контакт с логиком. Мимица се прикључио тој групи опскураната којима је и логика рекла "лаку ноћ", тако да не поседују свест о томе да нешто треба да образложе. Ништа чудно, јер и кад јавно проговоре, представљајући се као социолози, озбиљним људима се преврће у стомаку, уз напрасну жељу да разбију ни крив ни дужан ТВ апарат или поцепају новине.

Уместо што Мимица брани *Речник* од Милана Брдара, који се изјаснио једним пасусом, није ли било логичније да га брани од далеко озбиљнијих критичара који су већ објавили своје рецензије? Наравно да није о томе реч. Мимица је фолирант који верује да живи окружен простотом коју може реториком да засени, па да одсимулира како тобоже брани велико дело, а да у ствари не помене ни једну озбиљну рецензију.

Он што сам написао за Марију Богдановић, а што важи и за многе друге лунпенпролетере на Универзитету, важи и за Аљошу Мимицу:

"Научни углед могу да одржавају на основу фолирања, позе и факултетског феудализма, уз одговарајући радни паразитизам као јавну тајну."

О критеријуму значајности и још којечему

Кад Мимица већ доцира с висине док с презиром прозире свет око себе и под собом, хајде да видимо на основу чега то чини, или ко је он у стручној јавности? Какав му је научни педигре, да би уопште био уредник *Речника* и да би доцирао и вређао оне који о његовом делу имају неповољан суд?

Аљоша Мимица је у научном смислу познат искључиво по томе што (физички) заузима место професора на Одсеку за социологију ФФ, а на основу чега то чини није јасно – ни изблиза, а ни из далека, као што ћемо тек видети. Биографски гледано уклапа се у идеални тип представника средње генерације, који је познатији по јаловости и политикантству него по озбиљном раду; за четврт века рада дотични тип има (с муком, или на једвите јаде) написану књигу и по до две, али зато има изузетно високо мишљење о себи. И Мимица је, као и многи други, у социологију ушао да би се бавио политикантством, и њега је, као и многе друге, сопственом кривицом још у младости "појела револуција", деведесетих га је "прегазила историја", а распад земље га је само дотукао јер је тај догађај дочекао већ увелико "оглодан". Садржај његове реакције сведочи да има озбиљне проблеме са светом и собом.

Из тог свог стања психичког полураспада Мимица успут заиста подмукло инсинуира да је М. Брдар "марљиво придоносио" удару који је претрпела његова "социолошка заједница". Ништа ново. Има их, поред њега, на Одсеку за социологију који су спремни да кажу како је Брдар "позивао на рат", па и на "рат против НАТО", како је "тражио затварање Европе", итд.

То Мимица, наравно, нема чиме да аргументује Али, ја могу да аргументујем да је он међу првима брукао социологију и Филозофски факултет. То је учинио 1992. када је екипи ТВ Студија Б изјавио да је Филозофски факултет "фашистичка установа", зато што поставља споменик "првом идеологу етничког чишћења", то јест Петру Петровићу Његошу! Алал му наука! Уз то, да је имао професионалне части, ако је веровао у свој исказ, Мимица би поднео отказ и отишао с "тако скандалозне установе". Овако, као један од оних који се ничега не стиде, још ће напасти мене што сам се позабавио делом његовог развојног пута. Али, да не журимо, тек смо почели с његовом званичном биографијом.

После четврт века наводно стручног и озбиљног рада ред је да се мало разврстамо према критеријуму учинка, господо другови! А шта да узмемо као критеријум? Хоћемо ли број објављених, штампаних страница. Уопште није важно каквог су квалитета текстови, с обзиром да су у случају Мимице, М. Богдановић и њихових пријатеља најбољи "необјављени радови", на основу којих су се унапређивали по принципу лоби група. Као што се за политичког актера рачуна да има моћ колико има гласача иза себе, значај човека од науке се рачуна, ваљда, према броју чланака и књига. Незгодно је, јер се тим критеријумом поуздано открива ко је стварно ленчарио а ко не.

А ако нећемо тај егзактан показатељ, преостаје нам категоризација Министарства науке! Оканимо се прича о суштини "о којој ни Аристотел није рекао бог зна шта", и "скривеним квалитетима" појединаца, тим пре што те приче служе за промоцију левичарских ленштина, ни мање ни више до нивоа "несхваћених генија" који високо лебде изнад својих "примитивних средина", из којих, неким чудом, никако да оду и "спасу се мрака". Дакле, ко је Аљоша Мимица судећи по научној категоризацији?

Дотични господин после три године реализације актуелних пројеката у категоризацији Министарства добио категорију Б2. Као значајан научни учинак пријавио је и свој "Мали пасаж" (!!!), очигледно високо држећи до себе, а у настојању да покрије упадљиву стваралачку празнину. (Чудо да није пријавио своје имејл поруке.) Томе је прикључио и Предговор за превод Диркемових *Елементарних облика*, који је иначе објавио пре 25 година (а сада га објављује у Загребу, тако да од распада земље има директну корист)! Као, нешто га је изменио. Тражио је и поене за дуплиране одреднице: једном у

чланку у *Темама* из 2006, који сам помиње, а други пут у *Речнику*, тобоже због неких разлика. То значи да при строжијем суду не би опстао ни у категорији БЗ! Да бих се одбранио од учењака таквог нивоа, принуђен сам да напоменем да сам у категорији А1 и да с дотичним могу да комуницирам једино из самилости.

Како год било, овај аутор БЗ категорије, а видећемо и са две и по књиге препричаног материјала, хоће да буде главни уредник у писању *Социолошког речника*. И дало му се, вероватно захваљујући помоћи колегинице му Богдановић, којој се одужује заласком у зону сумрака.

Истина о уреднику

Мимица не заборавља да нагласи како сам "плутао у дубокој резигнацији и добровољној интелектуалној апстиненцији". А када то каже човек који последњих 15-20 година, не ради ништа озбиљно, као да жели да нам остави сведочанство о томе чега се све не стиди.

Кад је већ потегло тему, ред је да укажем на огромну разлику између мог и Мимициног ленствовања. Драго му је да помене моје ленствовање од 17 година, али уз изостављање две ствари: прво, да исто има "чудан исход" који сам у свом прошлом тексту поменуо: и виду 3000 до 4000 штампаних страница (што би ваљда стало у десетак томова)! Мислио сам да ће чак и Мимица схватити да у таквом случају не може бити речи о дословном ленствовању, и да се неће хватати за сламку од "17 година". За то време, док сам ћутао и радио, нисам се ником наметао а поготово ни у чему нисам покушавао да водим главну реч. Сада, кад сам проговорио о нераду неких, они само телале о мојих 17 година, прећуткујући учинак.

Мимичин морални лик се не огледа у томе што прећуткује мој учинак него што прећуткује своје ленствовање без икаквих учинака! Говорећи о мојој резигнацији пише: "То његово стање мора да се, ретроспективно гледано, протегло и на потоње раздобље, наиме оно у којем се радило на *Речнику*..." Ако судимо према његовим апелима, на *Речнику* су радили од 2002. године наовамо. Па господине уредниче, од те године до данас објавио сам четири књиге (две су у штампани). Ред је да видимо шта си ти објавио после доктората?

Мимица прећуткује своје ленствовање, као да рачуна да је оно непознато! Ред је да га због симетрије и правде, сад поменем ја. Елем, Мимица ленствује последњих двадесет година, као да је нешто па радио и у прве две деценије? Да видимо. Има три књиге: *Оглед о средњој класи* (1983), магистарски рад, књигу о Диркему (1991), објављен докторат, 10-так година касније, и књижицу *Поглед уназад* (1995), текстови објављени од 1985. до 1995. Објављени радови му се углавном састоје од одломака и поглавља магистарског и доктората. Мимо тога није објавио готово ништа озбиљно. Ни у чему није

надмашио школски ниво "препричавања", ни један рад му нема идеју или основну тезу, што је опште познато, што ће рећи да је у креативном погледу јалов. Уз то, да се претрго од рада не би било здраво, тим пре што му се на лицу у грчевима види с каквим мукама је постигао и тако скромне резултате. Зато му је учинак отприлике ко и Марије Богдановић. За три деценије рада.

Пошто је био вољан да ме прозива, нека сад одговори на пар питања: на основу чега је догурао до ванредног и редовног професора? Ја сам на то питање одговорио, а он? Једино је јасно то што је докторатом постао доцент, остало зјапи сумњивим празнинама. Нешто дебело недостаје:

Да није можда унапређен на основу цепне књижице *Поглед уназад: Монтескје, Токвил, Диркем*, Књижарница Зорана Стојановића, Нови Сад, 1995 (стр. 145). Како, када су у питању текстови које је, судећи по Белешци на стр. 145, већ објавио у току претходних десет година у *Гледиштима*, *Борби* (!?), *Републици* (!?) [све часописи осведоченог научног педигреа], *Социологији*, итд. Ако је тако, нису ли ти текстови "потрошени" као карте за превоз – приликом претходних унапређења? А које то дело има објављено поред поменуте збирке? Било би весело прегледати реферате за његова последња два унапређења.

Ако грешим, извињавам се, као што се извињавам и Владимиру Илићу, који ме у истом броју *Тема* (год. XXVI, бр. 4) исправља, кад каже да није унапређен на основу књиге коју сам у свом тексту поменуо. Нема проблема, ево извињења! Само, исправка би била комплетна да је Илић написао на основу које књиге је стекао звање редовног професора. Овако, вајде нема јер је његов случај сада још сумњивији.

Исто важи и за Мимицу, јер су у истом табору: на основу чега је унапређен у редовног, а на основу чега у ванредног, ако рачунамо да је докторатом постао доцент. Та није ваљда на основу тога што је исти докторат објавио? Силна ствар, објавити готов докторат. А тритирати га као нови рад? Зар то не би било кршење универзитетских узуса, ако не и кривично дело. И коначно, биће да је у оба унапређења заслуга Марије Богдановић била неизмерна. Онда је јасно зашто је некадашњи Мимица слободно-мушког ума постао варјача у Маријиним рукама.

Не би био ред да се због ових питања дотични индивидуум нервира, кад већ арогантно дели лекције и пацке као да је већ виши и од академика. Или да објави како му је испод нивоа да одговара. У сваком случају, био би ред да се приведе реалности и научи скромности пропорционалној величини свог научног делца. Ко му је крив што је полуанонимус неспособан да напише штогод ваљано у "најбољим годинама". Пет година је имао отворена врата *Социолошког*

прегледа, а није приложио ништа. Несрећник је мислио да ће својом "резигнирајућом апстиненцијом" наудити "националистичкој" Редакцији. Као онај поп, који се, бесан на цело село, сељанима осветио тако што је себи одсекао ону ствар. Није ништа објавио ни у *Социологији*, против које нема ништа против. Он једноставно две деценије не постоји као аутор.

И ту је, по свој прилици, кључ зашто је Мимица постао Маријина варјача. Она је учествовала увелико у његовим унапређењима с танким покрићима или без њих, па је ред да јој се одужи, ако никако друкчије онда јавним вређањем Милана Брдара. Није први а, вала, ни последњи, нарочито с његовог Одсека. Ништа не кошта, а вајдица је. Не само код колегинице Марије. Функција тог напада је да заплаши сваког другог ко би се дрзнуо да приговори штогод делу званом *Речник*, и дилетантском и неодговорном учинку његових уредника. А поготово да се не би проговорило о њиховом нераду.

И ту долазимо до, како би сам рекао, "меритума ствари": индивидуум са звањем редовног професора, који је, попут још неких, крајње сумњиво дошао до тог звања, који за две деценије није успео да напише пристојан научни текст, о књизи да не говоримо, себе сматра способним да руководи изразом речника струке. А када му когод пребаци да посао није обавио како ваља, брани се нападима и увредама, подразумевајући у својој феудалној свести да нико не сме да га дира зато што седи на трећем спрату Филозофског факултета. Није, наравно, он једини огрезао у том феудалном дебилизму и аутизму. То је одлика многих с наших универзитета, који су због те самосвести, далеко од модернизације коју грлато исповедају. По модерним правилима рада брзо би остали без леба. Ликови скромних кондиција и огромних амбиција, који се непрекидно унапређују, мало мање на основу објављених, а далеко више "необјављених радова". Значајно дело се подразумева, а ако неко узвикне да је "цар го", на њега дрвље и камење, чопоративно и "европејски". Успут може да се одржи по који говор против "паланке", и "чаршијске свести". За засењивање простоте.

Сада ћемо да видимо Мимичине уредничке резултате.

Уредничка истина

Када је већ иступио самоуверено да боли глава, као да је посао на *Речнику* обавио беспрекорно, тако да приговори могу само да буду злонамерни, и кад је већ у уредничком дуету био главни, да видимо шта је Мимица урадио и какви су му учинци.

Елем, како је то у раду учествовала "цела социолошка заједница", када је изостављен гро колега (притом, наравно, мислим и на себе), да их нико није позвао. Мимица каже:

"А ја сам лично бар два пута јавно кумио и молио да нам се придруже *све* колегице и колеге не бисмо ли ствар привели крају (упор. А. Мимица, "Социолошки речник: неколико одредница", *Социологија*, XLIV, 2002, бр. 1; "Социолошки речник: неколико одредница, још једном", *Теме*, XXX, 2006, бр. 1)."

Заиста, професионални и колегијални позив, нема шта! Као да му није познато да ко год је на тај начин позван, неће доћи. То му је провидан алиби који сведочи да је имао оправдање да људе *не* позива озбиљно. Синтагма "цела заједница", из Мимичиних уста одјекује као ординарна неистина. (Кад смо већ код тешких речи којима је започео). Његова заједница, с једне стране, не обухвата знатан број респектабилних колега – оних који су у струци урадили нешто поштено и вредно. Он и његова коуредница били су толико дрски и арогантни да их просто искључе, као да не постоје: с друге стране, њихова "заједница" укључује знатан број анонимуса, који никад ништа неће урадити, а добили су прилику да се у *Речнику* струке, "креативно остварују". То само сведочи о томе да арогантни Мимица, заједно с Маријом Богдановић и још неким, у "социолошку заједницу" ни не убраја одређен број колега.

Али, хајде да му поставим три питања:

1) Кад је већ уредно и на време позвао "све колеге" (дакле неког), зашто је на крају дошао у ситуацију да у пет до дванаест окреће телефоне и људе лично куми и моли да се напрасно прихвате посла? По свој прилици велики део стратешких одредница добио је на тај начин.

То што Аљоша Мимица, наједном, пред крај пројекта и "уредне сарадње са сарадницима" окреће телефоне и окупља људе само сведочи колико је радио озбиљно и систематски.

2) Какав је он то озбиљан уредник који уопште пристаје да мања група сарадника уради на десетине одредница по глави? Мимици захваљујући у *Речнику* има аутора са преко шездесет одредница!!! Како је до тога уопште дошло, ако је рад вођен озбиљно? Каква је то озбиљност делити појединим сарадницима на десетине одредница, без размишљања ко и за колико њих (ни)је компетентан. Инсистирањем на имицу стручности, Мимица само може посредно да открије свој уреднички дилетантизам. Боље да је ћутао. Видећемо то егзактно, на примерима.

3) Зашто је као главни уредник, који зна како се речници пишу "у Европи" (хајде да погледамо француске и немачке, на пример), дозволио да одреднице иду без иједне референце, избора литературе и често с недопустивим нетачностима. Ако је, за разлику од мене, писмен, како сам тврди, како је могао да пропусти масу алкаво и неписмено исписаних одредница, да је то срамота? Немам илузија о томе да га је као тешког кампањца то било брига, али не оспоравам да је способан да у својој позерској "озбиљности" симулира супротност?

За упадљив јавашлук великог броја одредница постоји објашњење. Пошто су му радили бесплатно, свака одредница му је била као поклон "коме се у зубе не гледа". Мимица се хвали "бесплатним радом" сарадника, али зато није могао ником да поставља озбиљне захтеве. А пошто је сам већ узимао хонорар, требало је да буде више мотивисан и коначно да има елементарну представу о томе како би одреднице требало да изгледају (да би знао шта да тражи). Ваљда је за то био способан, када је већ експерт и зналац. Биће да експерт јесте (као и многи данашњи), али ћемо видети да зналац није. Код таквих ликова експертиза и знање су одавно у раскораку.

Наравно да није нормално очекивати од било ког појединца, ма колико стручан био, да покрива све области једног стручног *Речника*, али није нормално ни очекивати да их је само двоје! Кад то раде озбиљни људи онда то ради тим сарадника. Само Мимица и његова колегиница су то видели као нормално – да само они приређују *Речник*. Зато сви уреднички недостаци иду и на њихов рачун, а не само на рачун аутора.

А ако су већ поједини сарадници урадили од 30 до преко 60 одредница сваки, међу којима је гро стратешких (а не маргиналних) појмова, зашто већ на основу тога нису укључени међу уреднике као трећи, четврти, пети члан? Зар то нису заслужили? И коначно, није ли им тих неколико колега, са толико одредница по глави, спасло читав иначе "стручно и систематски вођен" пројект?

Кога то Мимица мисли да исфолира позом озбиљности, кад никакве озбиљности у том послу није било. Пређимо на примере.

Драги друже уредниче

Оправдање за оцену алкавости уредничког рада имамо уз другог питање: ако се оканемо референци и репрезентативног избора литературе, без којих не може да се говори о научном речнику, како то да врли уредник допушта и пушта одреднице сумњивог и чак погрешног или непримереног садржаја? Погледајмо неколико таквих случајева, па нека Мимица потом и даље галами како Милан Брдар "лаже и измишља".

1. Историцизам. Ако не баш пажљив аутор напише:

"како је у нашем језику могуће направити разлику [између историцизма и историзма, што није сасвим тачно, могуће је и у енглеском – М. Б.], у српској социологији предложено је да се за прво значење користи реч *историзам* а за друго *историцизам* (стр. 205)," а не прецизира ко то предлаже, ред је да га уредник опомене да одредницу информативно допуни. Овде међутим, или уредник то не запажа, или заједно с аутором то намерно није хтео да учини, а онда збогом струко. Ако врли приређивач на те ствари не обраћа пажњу, шта

је онда радио сем што је сакупљао текстове? Погледајмо још тежи случај:

2. Теорија. Какве користи има од одреднице чији први пасус гласи:

"(гр. *theoria* – гледање, разматрање). Без *m.* нема науке. *T.* се односи на нешто изван ње саме и баш то јој даје објективан карактер. Додуше, *m.* могу бити смислене независно од чињеница, али њихова истинитост се проверава на чињеницама. *T.* која се уопште не може проверити на чињеницама није *m.* о тим чињеницама, него можда о неким другим, могућим чињеницама" (стр. 615).

Уз то иде и бесмислена реченица:

"Једна *t.* може да буде одбачена, а да чињенице и даље вреде."

Машала! Зар је могуће друкчије? Став би био смисаон ако би било оправдано контратврђење да теорије могу бити одбачене а да "чињенице више не вреде"?

Било би природно да одредница почне дефиницијом теорије (које нема, јер је и овде и у мноштво других случајева дефиниција изједначена с етимологијом), а не оваквом папазјанијом сачињеном од тривијалности, ауторског жонглераја и таутологија, што иначе ничему не служи изузев самозадовољству. Погледајмо празнине овог пасуса:

Откад је теорија "гледање"? Ако јесте, да ли је можда и посматрање? Ако је и то, врли уредниче, која је разлика између теорије и посматрања, извињавам се, гледања? А каква је разлика између гледања и разматрања? О томе нема ни речи. Зашто нисте тражили прецизирања од аутора, кад је већ жонглер, па да барем буде на нивоу Ничеовог клоуна.

Да "без теорије нема науке", тривијалан је исказ, дакле редундантан; нарочито у *Речнику*, где се штеди сваки ред. Или је на месту, али у вечерњој школи. Не троши се простор одредница на тривијалности, друже уредниче!

Откуда теорији "објективан карактер даје однос према нечему изван ње саме". Ваљда тај однос треба да буде ваљан, а не било какав? И ово је "пропуст", јел тако.

Чему прича у трећој реченици о смисаоности теорије, а да претходно није дефинисана? Зашто се онда не каже од чега смисаоност зависи, ако не од чињеница. Ниси запазио, уредниче? Да ти ја кажем, за тебе је то сувише тешка материја.

Да се истинитост теорија проверава *на* чињеницама, и да теорија која се на тај начин не може проверити није теорија – једноставно није истина! Речено важи за *научне* теорије, али у пасусу нигде нема тог прецизирања. Ако се аутор сам уплео, говорећи о смисао-

ности теорија уопште (независно од чињеница), био је ред да га врли уредник опомене па да прецизира исказ. Овако, тера нас да се питамо: а да ли су научне теорије смисаоне, ако нису истините, то јест, ако нису потврђене чињеницама. Овде је у питању исто оно, за шта рекох да је за тебе исувише тешко.

Могуће је да сам погрешно, јер је уредник пустио бесмислену реченицу. Погледајмо поново: "*T*. која се *уопште* не може проверити на *чињеницама* није *t*. о *тим* чињеницама [којим, море?], него можда о неким другим, могућим чињеницама". Ево случаја неписмености аутора и уредника. Нека разуме ко може. То ваљда, јасније речено, значи да "Теорија која се не може проверити *ни на каквим* чињеницама, није теорија *о неким* чињеницама" – што је тривијалност и таутологија (други део је сувишан), али онда не важи наставак: да је то "теорија о неким другим, могућим чињеницама"; ако није ни о каквим, не може бити ни о неким другим.

А што се тиче писмености: да ли се теорије проверавају *на* чињеницама, или чињеницама. Кажемо ли, врли уредниче, да људи путују *на* возовима, или возовима (Нисмо у Индији). Важно је да врли уредник неписменост види само код оних које мрзи, а не и код својих миљеника.

Све у свему, одредница "Теорија" је у свом првом делу углавном безвредна, збуњујућа и неинформативна. У другом делу је "чардак ни на небу ни на земљи" јер у првом делу није припремљена ваљана основа потоњег излагања.

Знам да Мимица може да каже како није тачно да нема одредница без позивања на литературу. ОК. А како онда може да објасни то да је "пропустио" многе одреднице које се заиста позивају на литературу али сасвим нетачно и "без везе с мозгом". Тек то оставља утисак да су уредници примили оно што им се даје, без много размишљања. Ево и трећег примера:

3. Социологија науке (стр. 521). Аутор наводи следеће Мертонове норме: универзализам, колективизам, награђивање према доприносу, организовани скептицизам (вид. стр. 522). Благо нама с вама! Друга и трећа норма код Мертона не постоје, врли уредниче: уместо колективизма постоји норма "комунизма" – Мертона није било срамота да у САД 1942. године формулише норму с таквим именом, а аутора одредице је срамота (а можда и тебе, уредниче), да као бивши задрти марксиста помене оригиналан термин, него уводи "колективизам". Ову норму аутор тачно тумачи али погрешно именује. Поред тога, прву норму универзализма и последњу, организованог скептицизма аутор правилно именује – али их потпуно погрешно тумачи! Никако да се усклади. У првој једноставно није реч о томе да свака појава "може бити предмет научне анализе", а у последњој није реч о тривијалности да се наука "према свакој појави односи кри-

тички". Уз то, у причи о нормама Мертон уопште не говори о "награђивању научника према раду". Све то сведочи да аутор није ни прочитао ништа од оригиналних Мертонових радова, јер би барем преписао оно што тамо пише. Ово је очито ако наведемо оригиналне Мертонове норме: универзализам, "комунизам", незаинтересованост, организовани скептицизам.

(П.С. Иако је реч о аутору кога сам помињао у прошлом тексту, овде му изостављам име зато што је у првом плану уредник, кад се већ гура и прси пред свима. Не би било на месту да и поменом ауторског имена скренемо пажњу с врлог уредника Мимице. Сам би нам тешко замерио.)

Археологија знања (стр. 31) – мешавина објашњења појма и Фукоове биографије, неекономично искоришћење простора. Уредник прстом не мрда.

Аутономија (стр. 35) – лоша етимологија: autos – сам, nomos закон, али нема споја: самозаконодавство. Пропуст овог типа понавља се у 90% случајева. Као да су уредници, а не аутори уписивали етимологију наврат-нанос. Биће да јесу, рачунајући да ће им публика бити гомила незналица.

Ауторитарна личност (лат. auctoritas – углед, достојанство), дакле "угледна личност"?! Зашто да не, кад нигде нема дефиниције! Каже се појам је везан за проучавање..., али нема дефиниције да би био ваљано схваћен. И ово је промакло уреднику.

Border-line личност (стр. 49), а нигде ни у назнаци да је то "гранична личност". Оно што је на енглеском, не може да буде и на српском.

Weltanschauung, Weltgeist, као да је речник немачки. Мешање критеријума. Шта значи то увођење страних речи у српски језик. Или су речник радили на неком другом језику?

Дијалектика (dialektike, вештина расправљања), требало би да стоји dialektike, tekhne. Дилетантска папазјанија ослоњена на анахрону дефиницију из времена дијалектичког материјализма (куку мајко!!!): "дијалектика је начин мишљења о општим законима кретања" природе, историје и друштва. Као 1955. године на Вишој партијској школи. Носталгија, бато?!

Социјална ексклузија/инклузија (стр. 116). Језичка извештаченост, уместо искљученост/укљученост. Онако звучи учевније (међу неписменима).

Упутни случај писмености: "предност јесте... што она даје могућност..."

Евроцентризам (стр. 139), није центрирање на евро, јер је у питању европоцентризам. Писмени уредниче, где си био кад је требало? Лако ти је сад да паметујеш.

Франкфуртска школа (стр. 151-2) – застарела рецепција у закључку, као што је случај са "дијалектиком" и "позитивизмом". Знаш ли ишта о томе, драги уредниче?

"Гвоздени закон олигархије" (стр. 172) – има свега, само нема дефиниције или формулације дотичног закона! Како то, закон, а без формулације? Читалац сазнаје много тога само не у чему се исти састоји. То значи већ, врли уредниче, да нас, заједно са својом драгом колегиницом вучеш за нос. Знаш ли ти формулацију закона? Па што је не дописа, црни сине!?

Овакви пропусти, у виду одсуства дефиниције, карактеришу барем 50% одредница, а сви иду на душу "озбиљног и савесног уредника", кад већ није приметио ни један једини случај, а гура се у први ред!

Херменеутика (стр. 175) се каже: од *hermeneuein* – тумачити, преводити, а није оно што пише у свим речницима: *hermeneutike*, *tekhene* – умеће тумачења. Такође нигде Шлајермахера, Дројзена, Бултмана. Уз то, стиче се утисак као да је Хајдегер открио "херменеутички круг" а Гадамер га "развијао" (од Хајделберга до Београда). Тако је то кад се одредница даје некомпетентној особи. А ти, уредниче, правиш се незналица, па као не знаш ко је за шта (не)компетентан. А као да си па компетентан, јуначе!

Praksis (стр. 438) – шта ће ту када а) тог појма нигде нема код Маркса (има пракса, али не и праксис) и б) када није ваљано разграничена праксис од текхне и поиесис, него се прва своди на другу уз одговарајућу леворомантичну поезију од које социолог нема никакве вајде. Кад ћеш се откачити студентске романтике врли уредниче. Схваташ ли уопште шта пише у другој реченици.

Холизам (стр. 177): чему ова одредница ако није изведена у контрапункту с одредницом методолошки индивидуализам (стр. 320)? Зашто врли уредник о томе није водио рачуна. Напротив. Већину текста чини прича која спада у твоју одредницу "Друштвена чињеница" (2. и 3. пасус у целини) и да си то укључио била би ти много боља. Јеси ли то запазио, врли уредниче? У 4. пасусу говори се о функционализму, али се не види нужна веза с холизмом. Зато нема ништа од ствари незаобилазних за методолошки холизам. О томе ни твоја колегиница методолошкиња по свој прилици нема појма, па је зато остало како јесте. Све у свему, 90% текста нема везе с холизмом него са најмање 4 друге одреднице, а први уредник ништа од тога не запажа!

Парадигма (стр. 354). Аутор (исти, који је ингениозно наводио Мертонове норме) дефинише је нетачно, као: "*препознатљивост* идејног садржаја научне делатности". Како, парадигма: препознатљивост?! На коју етимологију се то ослања? Извини уредниче, молим те! Па ни нема етимологије: гр. *paradeigme* – значи то и то, и

осталог што је потребно. А што то, сад, уредниче? Ни Куново одређење парадигме није тачно наведено (јес да их има преко 20, али аутор није био у стању да одабере само једно) него и каже у духу црвених комитетлија: "идејни основ научне делатности". Аутор такође потпуно погрешно инсинуира да промену парадигме Кун види као *научни напредак* (!!!), да би потом доцирао како то није тако. За овакву грешку студенти падају на испиту. А ти, врли уредниче, све то аминујеш! А вала и потписујеш. Е, сад се ишчуђавај и трепћи, ко сврака на југовини.

Позитивизам (стр. 428) – доста анахрон текст као и Франкфуртска школа, с тим што последњи пасус пре спада у одредницу "Историзам" (испуњава празнину која тамо недостаје). То што ни аутори ни уредници не запажају овакве грешке само иде у прилог тези да је садашња генерација неспособна да иновира интерпретације баштине, јер ни не запажа где су проблеми. На срећу, при руци вам је Тодор Кулић да вам рационализује групну несвест о сопственој несвести.

Религија (стр. 488): етим. – religio, од relego, опет скупити, у смислу смотати, повезати, опет прећи, прочитати поново; а нема значења religio – побожност, вера, обожавање. Уосталом, то вам је "опијум за народ" па ни не заслужује бољу одредницу.

Ренесанса (стр. 493) – биће да је направљена збрка с хуманизмом, само што уредник то не запажа. Наиме, није тачно да термин ренесанса не постоји пре XIX века, како каже текст. Свест о ренесанси као обнови, била је итекако јасна (in lucem revocavit): од Петрарке је јасна свест о обнови, а реч је била о обнови епохе старог Рима (на хиљадугодишњицу пада). До XIX века не постоји термин хуманиста (uomo umanista). Остатак текста говори да су функције хуманизма, који се од Ренесансе надаље традирао Европом, приписане периоду ренесансе. А уредник не уређује, него позира пред огледалом, ко сеоска млада.

Социологија разумевања (стр. 561) – као и одредница "Историцизам", урађено збрда-здола. Нигде Винделбанда и Рикерта, а ни Менгера и Шмолера. "Сукоб око методе" се помиње скромно и једнострано: аутор каже поименце ко је био на страни разумевања, али не каже ко су били "позитивисти". Та неинформативност уреднику не смета. Још мање то што одредницу даје да ради неко ко не зна немачку литературу, а ни формацијски није компетантан.

Феноменолошка социологија (стр. 571) – прво, шта ће ту два дуга и сувишна пасуса о Канту (да ли зато што је говорио о феноменима, па, ко велиш, мора да буде и феноменологија); једна реченица о Хусерлу, а ништа о делу Алфреда Шица! То је исто као да си пустио "социологију разумевања" без помена Макса Вебера, што ће рећи скандалозно. Други део текста одреднице је у реду, онако по се-

би, само што је на погрешном месту: пре спада у одреднице "друштвеног конструктивизма" (стр. 254) и "етнометодологије" (стр. 128), него ту. Уредник ништа не запажа, заслепљен својом стручношћу, као да је из ГЕ(ј) 17!

Успут: зашто у *Речнику* нема појма "владавине права" и "правне државе", кад већ има свих врста права, као више врста јабука у бакалници? Ако правна држава (којим случајем) није социолошки појам, како то праксис јесте, или чак "абортус"! Ако ништа од овог не вреди, како се оправдава то изостављање?

Све наведене грешке, пропусте и недопустиве промашаје починили су универзитетски професори, а не анонимуси! Е сад, како су овакве одреднице могле да прођу поред савесног стручњака Мимице, који се "нашао изненађен и увређен"? Једино што сад могу да му понудим је да га освежимо, онако пироћански, отварањем прозора! Бесплатно! И није ли било боље што је остао непоменут у претходном тексту? За поменуте случајеве дилетантизма нису криви само аутори, него у првом реду уредник. Сад можемо да му верујемо, када је оптужио сам себе. Можда би многи аутор и отклонио грешке и пропусте, да је уредник то тражио. Али то подразумева да је у стању да пропусти запази, а ако није сигуран у себе, да има при руци колеге које може да консултује на време. Овако, не да изгледа него је стручњак Мимица са својом колегиницом уредницом-стручњакињом добио гол "кроз ноге", и то више пута. Онолико пута колико су им, као "компетентним" уредницима, прошле некомпетентно урађене и алкаво написане одреднице. Поменуо сам само неке, без намере да правим исцрпну листу, јер, имам паметнија посла, а и душу, да бих се бавио њиховим неделом.

Дакле, врлом уреднику не приговарамо због некаквих "крвавих трагова" који су му се привиђали док је писао свој "пасаж" и инсинуирао бесмислице, него због тога што као уредник *није оставио никакав траг*. Све у свему, Мимици би било боље да је ћутао, кад га већ нико није именом дирао. Овако, нека види шта ће и коме да одговори: како компетентношћу својом и своје сараднице, може да оправда то што је пустио лоше и недорађене текстове какви данас не би прошли ни у Албанији.

О симулацији "заједнице" и идеолошкој задртости

Какав год да је, *Социолошки речник* не може да не буде документ времена и знак генерације која га је написала. Тако и овај својим садржајем сведочи о неколико ствари: 1) да научна заједница у озбиљном смислу не постоји, зато што је а) професионализам на изузетно ниском степену развијености; б) што је чини агрегат људи који "заједницу" чини издељен политички, односно да је актер тих подела

групица с Филозофског факултета; 2) не постоји генерацијска свест о неопходности друкчијег тумачења великог броја појмова, теоријских традиција, итд.

Рекох већ да начин дељења одредница, али и њиховог прихватања у великој мери сведочи о озбиљности уредника као и о озбиљности сарадника, односно квалитету наше "социолошке заједнице". И једна и друга страна је занемарила истину да нико није стручњак за све, а то се види по следећем:

1) готово да нема ни једног сарадника ко је то делом признао, него је прихватио да пише барем једну одредницу за коју није компетентан. У томе се види низак степен професионализма до одсуства колегијалности: зато је појединцима несхватљиво да одбију писање одредница из области у којима нису компетентни или, не дај боже, да уредницима предложи компетентне (и од себе компетентније) колеге; напротив, пошто је полуаматера срамота да призна своју танушност по одређеним питањима, прихваћен посао ради лоше и само проширује штету. Уз то, одсуство референци није само исход алкавости и немара уредника, него и кампањског рада сарадника и личне зависти и идеолошког противништва, због чега друге "баш нећу да поменем", из ината. Све то говори да нашу "социолошку заједницу" не чини група професионалаца и да смо од тога још далеко.

2) Уредници, са своје стране, стварају привид као да не знају ко је за шта стручан, а у ствари предност дају "политичкој близини аутора" (што је еквивалент "етничкој дистанци"). Идеологија и квазиполитика је на првом месту, ко ће с ким зависи од степена идеолошке дистанце, а не од стручне блискости. (О овим стварима Аљоша Мимица и Марија Богдановић су апотекарски водили рачуна.). Пошто су и они сами припадници полуаматерске, кампањске и идеолошке препарирани заједнице лумпенпролетера који живе на јаслама државе, то им на памет није падало да траже одреднице с референцама (у самом тексту) и краћим избором релевантне литературе. Уз то, сараднике су бирали у намери да никада и нигде "не дозволе" афирмацију идеолошким противницима. Уосталом, иста појава се види и у рефератима за изборе професора које су потписивали на многим факултетима, тек да не кажу како то није истина.

Ове две ствари су и у *Социолошком речнику* видљиве као на длану, како код уредника, тако и код њихових сарадника, аутора. Речено је довољно за тврдњу да, судећи по *Речнику* и захваљујући уредницима, изгледа као да код нас научна заједница готово не постоји! Било би неозбиљно рећи да њу чини мрежа личних пријатељстава или клановских сврставања. Њу само може да чини мрежа научне комуникације, која би била видљива, на пример, пре свега у мрежи узајамне цитираности и долазака на конференције и округле столове, без обзира ко да их организује. Наша такозвана заједница је из-

дељена на групе, групице, кланове и секте (за шта је највише заслужна мања група на Одсеку за социологију ФФ у Београду, на челу с Маријом Богдановић, а у коју спадају В. Илић, Т. Куљић, А. Мимица, и још понеко), у првом реду на основу политичких и идеолошких подела, што датира од "славних" шездесетосмашких дана до данас. А на све стране глуме некакву објективност и "невиност".

И коначно, упадљиво је одсуство генерацијске свести о неопходности реинтерпретације укупне традиције, после пада марксизма и социјализма, а тиме и пада идеолошке копрене. И уредници и гро сарадника понашају се као да се ништа није догодило, као да су тумачења појмова и традиција којима смо дрловани и даље непроблематична, и као да израда *Речника* није била прилика да генерација и у тој димензији остави свој печат.

О штети, без обештећења и штеточинама

О свему овоме не говорим само зато што се Мимица наметнуо као тема, него и зато што сам у послу ове врсте учествовао пре него су он и његова врла сарадница имали идеју да га започну. Сваки читалац, а и Мимица нарочито, може да види како изгледају научно урађене одреднице, на два случаја: "Метода", *Theoria*, **28** (1984), по. 1-2, стр. 191-210, и "Историзам/ историцизам", *Социолошки преглед*, **28** (1994), бр. 1, стр. 107-16. Ова другу смо објавили у рубрици под насловом "Социолошки речник". Било је планирано да објавимо серију појмова. Убрзо смо чули да су се неки на ФФ узнемирили, данас знамо ко, јер им тобоже улазимо у забран и отимамо посао. (Камо среће да смо им га отели, данас не би било ове бруке.) Неки чак говоре да су дотични, захваљујући нашем почетку, уопште дошли на идеју да себи направе посао, за шта ме данас баш брига. Како год било, кад се данас погледа, дотична одредница била им је пример како треба да се ради и да рад испод тог нивоа нема смисла. Уместо да то схвате као благовремену колегијалну препоруку, па чак и да је преузму "бесплатно" (кад је Мимици већ била при руци, а он тобоже тражио сараднике), дотичне ситне душе су то виделе као њихово угрожавање у свом кампањском раду.

Због поменутог факултетског феудализма, када неко нешто поштено уради, на то се не гледа благонаклоно, него да ли је ушао у "мој/наш забран", као што је типично за лумпенпролетерску групу којој припада Мимица, чији припадници бесне, што није чудо, пошто свачији рад посредно открива њихов нерад. Како ко објави текст или књигу, тако их "увреди" или им "нанесе бол", што кумулативним дејством код њих рађа доживотну мржњу (коју Мимица и још понеки више не могу да контролишу).

И сад "озбиљан уредник" виком и вређањем брани резултат своје алкавости, своју злобу, завист и острашћеност приписује мени. А њихов рад јесте штеточински, без шансе обештећења. Разлог је у томе што су овим својим делом, које се не може назвати научним ни у шали, уништили генерацијски исказ, какав сваки *Речник* струке по дефиницији мора да буде. Кратко речено, избрукали су и нас недужне, а не само себе! И није несрећа у томе што су посао обавили лоше, него што због њиховог учинка нема шанси да се стање поправи за следеће две деценије. Ни један издавач неће бити спреман да инвестира у тај посао, тим пре што задуго неће бити могуће мотивисати "критичну масу" колега.

Проблем, дакле, остаје отворен. Ето разлога зашто сам прошли пут написао реченицу:

"Уколико струка нема механизам самоодбране од таквих штеточина, онда заслужује да пропадне".

Да је Мимица пукао види се и по томе што је за штеточину прогласио мене, зато што говорим о њиховој штетној делатности. ОК. Нема славе пре смрти, финални суд о њима не мора да буде мој, али ни о мени неће бити њихов. Мени лично то сасвим одговара.

На самом крају, дотичном Хегеловом пиљару или Маријиној варјачи у панталонама (како се већ сам определи), могу на основу изложеног само да поручим:

Седи ди си и ћути си, јер каки си, ни за ди си ниси!